

Geachte Raads- en Statenleden,

Op 11 november jl. heeft de minister van Infrastructuur en Waterstaat de vaste Kamercommissie van Infrastructuur en Waterstaat laten weten dat hij en zijn ambtsgenoten van de andere betrokken departementen hebben besloten het onderdeel getijdenenergie niet verder mee te willen nemen in de ontwerpfase. Voorafgaand aan dit besluit heeft overleg plaatsgevonden met het bestuurlijk overleg getij Grevelingen.

Korte voorgeschiedenis

In 2015 heeft u besloten middelen te reserveren voor een bijdrage aan het maken van een doorlaat in de Brouwersdam om de Grevelingen middels een beperkte getijdenwerking weer met de zee te verbinden. Op die manier zou de problematiek van de zuurstofloosheid op het meer kunnen worden aangepakt en het voedselweb zich herstellen. Ook zou herstel van de waterkwaliteit de visserijsector en de recreatie ten goede komen. Onderdeel van de verkenning was ook om te onderzoeken op welke wijze in de doorlaat met het in-en uitstomende water getijdenenergie zou kunnen worden opgewekt. Hiermee zou een showcase met internationale allure ontstaan vanwege de innovatieve doorontwikkeling van deltawerk de Brouwersdam. Dit met de bijkomende positieve effecten voor de economie in de regio en een geprognostiseerd elektrisch vermogen van 25MW volledig voorspelbare energie. Aanvullend voordeel van getijdenenergie is dat er geen ruimtelijke nadelen zijn zoals bij andere vormen van duurzame energieopwekking. Mede hierdoor is er maatschappelijk draagvlak voor deze vorm van energie-opwekking. Voorgaande was bij de start in 2012 de basis voor samenwerking onder leiding van de projectdirecteur getijdenenergie van het ministerie van Infrastructuur en Milieu. Het in 2015 gepresenteerde concept kon niet direct worden uitgewerkt omdat het budget ervoor ontbrak. Naast de toegezegde bijdragen van de regiopartners in 2015, stelde in maart 2018 het rijk aanvullende middelen beschikbaar waardoor kon worden gewerkt aan een voorkeursalternatief (VKA) waarover rijk in november 2019 besloot.

Na vaststelling van het voorkeursalternatief (MIRTI-besluit) rees aan Rijkszijde twijfel over de kosten en de haalbaarheid van het project. Dit leidde in de winter van 2021 tot een adviesvraag aan een groep experts. Die adviseerde in het voorjaar van 2021 om de ambitie van getijdenenergie te laten varen en de kansen voor verbetering van de waterkwaliteit en de ecologie binnen het beschikbare budget door een taskforce in beeld te laten brengen.

Positie van de ontwikkeling van getijdenenergie

Omdat het rijk in 2021 aangaf het advies van de experts te willen volgen, en dus te stoppen met het verder verkennen van de mogelijkheden voor innovatieve getijdenenergie zoals beoogd in het VKA, is afgesproken dat de regionale partijen een ronde langs geïnteresseerde marktpartijen zouden maken. Dit om te informeren naar hun huidige kijk op de ontwikkeling van de getijdenenergie. Uit de gevoerde gesprekken blijkt dat de markt nog steeds kansen ziet en geïnteresseerd is in getijdenenergie in de Brouwersdam. Innovatieve vormen van getijdenenergie (met pompturbines) zoals opgenomen in het VKA, zijn op dit moment, technisch en financieel niet haalbaar als meekoppelkans in project Getij Grevelingen binnen het taakstellend budget. Energie uit water heeft

een moeilijke businesscase in het bestaande systeem van prijsopbouw en subsidie. In het huidige ontwerp en binnen de huidige kaders is daardoor geen positieve businesscase te realiseren.

Getijdenenergie op basis van bewezen technieken (zogenaamde free-flow turbines) zijn technisch wellicht (op termijn) mogelijk. Om te voorkomen dat kansen voor het opwekken van getijdenenergie in een doorlaatmiddel naar de toekomst toe geblokkeerd worden, wordt gekeken naar de ontwerp wensen die mogelijk mee te nemen zijn richting de planuitwerking mits dat niet leidt tot onevenredige meerkosten, vertraging of andere nadelige effecten voor het hoofddoel voor waterkwaliteit en ecologie. Het rijk beraadt zich momenteel op de consequenties van deze ontwerp wensen.

Traject taskforce

Momenteel wordt door een taskforce onder leiding van Rijkswaterstaat gewerkt aan nieuwe ontwerp oplossingen voor een doorlaatmiddel. Op basis van deze ontwerp oplossingen wordt duidelijk of het project binnen de financiële randvoorwaarden en met voldoende doelbereik kan worden gerealiseerd. De resultaten van dit onderzoek worden verwacht medio 2023. Op dat moment zal het rijk een besluit nemen over het vervolg van dit project.

Wanneer er meer bekend is over de beoordeling van de ontwerp wensen van de markt en het onderzoeksresultaat van de taskforce zullen wij dat zo spoedig mogelijk met u delen.

Hoogachtend,

Paula Schot

Wethouder water gemeente Schouwen-Duiveland

Ankie Smit

Wethouder energietransitie gemeente Schouwen-Duiveland

Henk van Putten

Wethouder economische samenwerking gemeente Goeree-Overflakkee

Anita Pijpelink

Gedeputeerde water en natuur provincie Zeeland

Berend Potjer

Gedeputeerde energietransitie en natuur provincie Zuid-Holland

Jeannette Baljeu

Gedeputeerde water, provincie Zuid-Holland